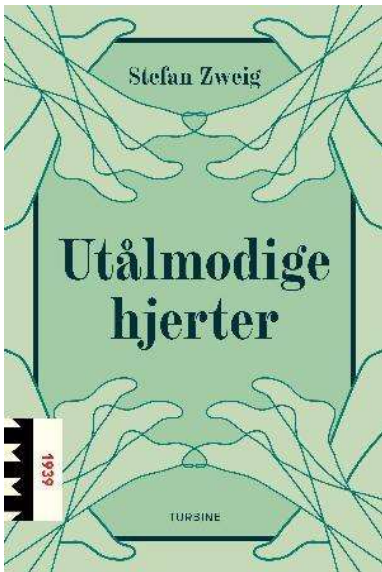

BOG

UTÅLMODIGE HJERTER (/BOEGER/UTAALMODIGE-HJERTER)

Af Stefan Zweig (/forfattere/stefan-zweig) (2020)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A38329715&fragment=content)

BASIS%3A38329715&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/utaalmodige-hjerter) for at anmelde

Zweigs mesterlige roman giver et eminent indblik i det selviske menneskesind, når det tror sig allerbedst og uegennyttigt.

TAGS:

DEN 1. VERDENSKRIG (/TAXONOMY/TERM/2103)

HÅB (/TAXONOMY/TERM/4056)

KÆRLIGHED (/TAXONOMY/TERM/41)

LAMMELSE (/TAXONOMY/TERM/6160)

SELMORD (/TAXONOMY/TERM/9349)

SKAM (/TAXONOMY/TERM/21133)

SYGDOM (/TAXONOMY/TERM/10238)

ANMELDELSE

21 feb.23

(/users/anne-kathrine-vindvad-kristensen)

Af Anne Kathrine Vindvad Laursen (/users/anne-kathrine-vindvad-kristensen)

Zweigs mesterlige roman giver et eminent indblik i det selviske menneskesind, når det tror sig allerbedst og uegennyttigt.

På grund af forskellige omstændigheder dumper den unge og fattige officer Anton midt ind i en stor middag i den adelige Kekesfalvas prægtige hjem. Han vil af pligt byde den unge datter Edith op til dans – blot for til sin gru at opdage, at Edith er lam og ude af stand til at bevæge benene. Dybt skamfuld over ydmygelsen, flygter Anton fra Kekesfalvas ejendom og må lide med sin samvittighed hele natten for næste dag at sende sin underdanige undskyldning.

Herefter udvikler sig et sært forhold mellem Anton og Edith. For Antons vedkommende motiveret af den dybe medlidenhed, han føler med den lamme pige og for Edith af troen på en dag at opnå en anden tilværelse uden benskiner og krykker. Hendes utålmodige hjerte er en sand prøvelse for Antons ungdommelige selvoptagethed, og hans motiver for at udvikle forholdet er fokuserede på egen følelsesmæssig anerkendelse.

Romanen, som Zweig udgav i 1939, lige efter flugten fra sit elskede Østrig, er en skæbnefortælling og en lang lidelsesfuld kærlighedshistorie på baggrund af noget dybere. I ægte Joseph Conrad-stil pakkes historien ind i rammefortælling på rammefortælling, og man aner allerede i begyndelsen af romanen, hvilken tragisk scene historien egentlig udspiller sig på: 1. verdenskrigs meningsløse og brutale ødelæggelse af den gamle europæiske ånd og den selvfølelse, som Zweig og andre ærke-europæere begræd tabet af.

På den måde er det ikke kun Antons medlidenhed med Edith og læserens medlidenhed med den naive og lettere følelsesmæssigt stupide Anton, som bliver vakt under læsningen. Det er en også en medlidenhed med de europæere, som ikke kunne forudse, hvad der ramte dem i det 20. århundredes første store krig, og hvilke konsekvenser det førte med sig. Men inden man som læser når dertil, bliver man ført rundt i de mest usandsynlige følelsesmæssigt dybe afgrunde, både de ekstatiske glædelige og de dybt fornedrende og ødelæggende.

Anton rives rundt i sit følelsesregister, snart den ene vej, snart den anden, og hans overfladiske empati med andre mennesker er hoveddrystende. Sammen med den manglende kapitelinddeling, der på trods af små afsnitsmarkører lader romanen flyde fra side 1-næsten 500 uden egentlige pauser, er 'Utålmodige hjerter' et indblik i, hvad der sker med et menneskesind, når én mission overtager alle andre; at ofre sig på medlidenhedens alter i et forsøg på at retfærdiggøre sine impulsive handlinger og opnå selvanerkendelse gennem opofrelse. Det giver Anton følelsen af at være den ypperste frelser, og det giver læseren oplevelsen af, at han med sin opførsel udfører den største krænkelse overfor Kekesfalva-familiens forhåbninger.

Som den stabile figur i romanen, Doktor Condor, udtrykker det, så er Antons medlidenhed forfejlet:

"Der findes to slags medlidenhed. Den ene er den frygtssomme og sentimentale slags, som i virkeligheden kun er hjertets utålmodige forsøg på hurtigst muligt at gøre sig fri af den pinagtige grebethed af en fremmed ulykke ... den medlidenhed, som slet ikke er med-lidelse, men kun en instinktiv afværgelse af fremmed lidelse fra ens egen sjæl. Den anden, som er den eneste, der virkelig tæller, er den usentimentale, men skabende medlidenhed, som ved, hvad den vil, og er besluttet på tålmodigt og med-lidende at stå alting igennem til sidste dråbe af dens kraft og endda endnu længere end dette."

Anton ejer ikke tålmodighed, og hans medlidenhed er derfor mest en krykke, han kan støtte sig til, mens han mæsker sig i Kekasfalvas rigdom.

'Utålmodige hjerter' er sublim litteratur, der på ægte klassikermanér tør dyrke langsommeligheden og lade alle Antons indre overvejelser fylde det meste af teksten.

